แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

GUIDELINES FOR THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC ADMINISTRATION OF SCHOOLS TO EXPAND EDUCATIONAL OPPORTUNITIES UNDER THE OFFICE OF PRIMARY EDUCATION SERVICE AREAS SURIN PROVINCE

[1]วรชาติ นามบุตร [2]ศุภธนกฤษ ยอดสละ และ [3]ทรงเดช สอนใจ

[1]Worrachat Nambut, [2]Suphatanakris Yordsala and [3]Songdej sornjai

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์, ประเทศไทย

Surindra Rajabhat University, Thailand.

[1]Worrachat.nam@srru.ac.th

Received : May 2, 2022; **Revised** : May 20, 2022; **Accepted** : May 31, 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ (2) เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์และ (3) เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 272 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

---

[1] นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

[2] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ,อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

[3] ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ,อาจารย์ที่ปรึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบ แบบสอบถาม แบบประเมินแนวทางการพัฒนา สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ สามารถเรียงลำดับทั้ง 8 ด้าน ได้ดังนี้ 1) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม 7) ด้านการวัดผล ประเมินผล และ 8) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้จัดทำร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ทั้งหมด 8 ด้าน ด้านละ 5 แนวทาง รวมทั้งหมด 40 แนวทาง 3) ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบประเมิน จากผู้ทรงคุณวุฒิมีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการจำนวน 5 คน ทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ : แนวทางการพัฒนา,การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

Research on Guidelines for the development of academic administration of school administrators to expand educational opportunities Under the Surin Province Primary Education Service Area Office Its objectives are 1) to study the current condition. Desirable condition Academic administration of school administrators expands educational opportunities. Under the Office of Primary Educational Service Area, Surin 2) to develop guidelines for the development of academic administration of school administrators to expand educational opportunities, and 3) to assess guidelines for the development of academic administration of school administrators to expand educational opportunities. The research was divided into 3 phases: Phase 1 studied current conditions and

desirable conditions. The sample group was the school expanding educational opportunities. Under the Surin Province Primary Education Service Area Office using the school as a random unit The sample size was determined according to Krejcie and Morgan ready-made tables. Multistage randomization was performed. randomly separated by affiliation with educational service area office to get the number of the specified size The proportion of the sample group was divided in each study area. Then, the ratio was compared to 136 educational institutions. The key informants were 136 educational institution administrators and 136 academic supervisor teachers, a total of 272 people. The tool was a questionnaire. with a consistency index of 0.60 – 1.00. Phase 2 developed guidelines for the development of academic administration by the researcher and Phase 3 assessed the guidelines. The results of the assessment of suitability and feasibility and the usefulness of the approach The statistics used in the data analysis were mean, standard deviation. and the Required Priority Index The results of the research were as follows: 1. The current state of academic administration at a high level Desirable condition At the highest level. 2. Guidelines for developing academic administration of school administrators to expand educational opportunities in Surin Province. Sort by need 1) Research to improve the quality of education in educational institutions 2) Development of internal quality assurance system 3) Learning process development 4) Instructional management 5) Educational supervision 6) Standards of education education and media and innovation development; 7) measurement and evaluation; and 8) curriculum development in educational institutions. 3. Results of suitability assessment possibility and the usefulness of the school administrators' approach to academic administration to expand educational opportunities Under the Office of Primary Educational Service Area, Surin Province, all 8 aspects were at the highest level.

Keywords : Development guidelines, Academic administration, Schools expanding educational opportunities

บทนำ

การศึกษาขั้นพื้นฐานจัดเป็นระบบการศึกษาที่มีความสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัตประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ดังนั้น การศึกษาไทยนอกจากจะต้องตอบโจทย์ประเทศแล้ว ยังต้องตอบโจทย์การศึกษาของโลกด้วย

การบริหารงานวิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษา มีขอบข่ายกว้างขวาง มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานทุกด้านของสถานศึกษา ทั้งทางตรงและทางอ้อม การทำความเข้าใจเพื่อสร้างจุดมุ่งหมายร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษาจึงเป็นความสำคัญอันดับแรกของการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานวิชาการต้องตระหนักในความสำคัญและสาระของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการศึกษา มาตรฐานการศึกษาของชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาความเป็นผู้นำทางวิชาการ ในบทบาทการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการบริหารงานวิชาการ และบทบาทการพัฒนาสถานศึกษาด้านวิชาการ การบริหารงานวิชาการเป็นการบริหารงานที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน สถานศึกษาคือแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญที่สุดของการจัดการศึกษา ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน เมื่อจะเปรียบเทียบสถานศึกษาด้านคุณภาพและมาตรฐาน จำเป็นจะต้องเปรียบเทียบกันในเรื่องของงานวิชาการ (ทัสนี วงศ์ยืน.2555:1-4) ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาและการบริหารงานวิชาการจึงเป็นเรื่องที่ต้องกล่าวถึง และเกี่ยวพันกันไปไม่มีที่สิ้นสุด เพื่อการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้ความสามารถและทักษะเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ได้ดำเนินงานเพื่อสนองนโยบายการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2550 โดยได้กำหนดกลยุทธ์สำคัญในการดำเนินการ คือ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนทุกคนให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพเต็มตามศักยภาพที่เท่าเทียมกัน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน การพัฒนายกระดับคุณภาพโรงเรียนขยายโอกาสเป็นนโยบายสำคัญประเด็นหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเสริมสร้างโอกาส

และความเสมอภาคทางการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ประชากรวัยเรียนให้ทั่วถึงอย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1.2563 :1) ได้ตระหนักถึงความสำคัญของภารกิจในการดำเนินงานด้านวิชาการให้สนองนโยบายที่สำคัญ แล้วกำหนดกิจกรรมการพัฒนายกระดับคุณภาพ ซึ่งพบว่ายังมีปัญหาในหลายด้าน คือ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีคุณภาพค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับโรงเรียนประถม หรือโรงเรียนมัธยมเช่น ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับระดับชาติขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Educational Test : O-NET) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562 มีคะแนนเฉลี่ย ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่ำกว่าระดับชาติ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทุกกลุ่มสาระ และโครงการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือในการจัดการศึกษาระหว่าง สพฐ. กับ สอศ.และหน่วยงานทางการศึกษาอื่น เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในสังกัดพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในความร่วมมือกันกับวิทยาลัยการอาชีพ สารพัดช่างและเจ้าของสถานประกอบการอื่นในการส่งเสริมอาชีพนักเรียนตามความถนัด และความสนใจ ปัญหาหรืออุปสรรคคือ โรงเรียนมีปัญหาในการจำหน่ายผลผลิตที่ได้จากการจัดการเรียนการสอน และบางโรงเรียนครูไม่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมด้านอาชีพแก่นักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. 2563)

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ในด้านสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ว่าโรงเรียนมีสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นอย่างไรและมีสภาพการดำเนินงานอย่างไรในสถานศึกษาที่มีผู้บริหาร ครูวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลแก่หน่วยงานต้นสังกัดในการวางแผนหรือเป็นแนวทางสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ดำเนินงานการบริหารวิชาการให้ครอบคลุมงานวิชาการทั้ง 17 ด้าน ตามกรอบแนวคิดในการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจะได้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยเป็นแนวทางสำหรับการบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

2. เพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์และ

3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดสุรินทร์ทั้ง 3 สังกัด ประกอบไปด้วย โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 1 จำนวน 76 แห่ง เขต 2 จำนวน 55 แห่ง และเขต 3 จำนวน 80 แห่ง รวมประชากรทั้ง 3 สังกัด เป็นจำนวนโรงเรียน 211 แห่ง โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant) เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 211 คน และครูหัวหน้างานวิชาการจำนวน 211 คน รวม 422 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ (Krejcie and Morgan, อ้างถึงในพวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยการสุ่มแยกตามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้ได้จำนวนตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ แบ่งสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษาโดยการเทียบอัตราส่วน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยการสุ่มแยกตามเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้ได้จำนวนตามขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

2.ขอบเขตด้านเนื้อหา

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ผู้วิจัยยึดหลักการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2550 นำมาบูรณาการกับการสังเคราะห์เอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกำหนดเป็นกรอบเนื้อหาประกอบด้วย 8 ด้าน ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (2)การจัดการเรียนการสอน (3) การนิเทศการศึกษา (4)การวัดผล ประเมินผล (5)การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (7)การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และ (8) มาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปกครองบังคับบัญชาของสถานีตำรวจภูธรภูเขียว อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ ตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยได้แบ่งเนื้อหาแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

3.1 แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

3.2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

3.3 แบบประเมินความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

4.2 การวิเคราะห์การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

4.3 การวิเคราะห์การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ สรุปผลดังนี้

1. สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ สามารถเรียงลำดับทั้ง 8 ด้าน ได้ดังนี้ 1) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการนิเทศการศึกษา 6) ด้านมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม 7) ด้านการวัดผล ประเมินผล และ 8) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้จัดทำร่างแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ทั้งหมด 8 ด้าน ด้านละ 5 แนวทาง รวมทั้งหมด 40 แนวทาง

3. ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยใช้แบบประเมิน จากผู้ทรงคุณวุฒิมีความเชี่ยวชาญด้านการบริหารงานวิชาการจำนวน 5 คน ทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก สามารถนำไปใช้ได้

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ การวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูหัวหน้างานวิชาการมีการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยผู้บริหารมีการศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรจากสภาพปัญหาและความต้องการของสังคม ชุมชนและท้องถิ่น มีการบริหารด้านการ

จัดการเรียนการสอน โดยผู้บริหารมีการพัฒนาครูและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ด้านการนิเทศการศึกษา เนื่องจากสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ ด้านการวัดผล ประเมินผล เนื่องจากผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในวางแผน และกำหนดนโยบายของสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เนื่องจากผู้บริหารมีความตระหนัก และให้ความสำคัญต่อกระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสนับสนุนให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โดยผู้บริหารมีการติดตามการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และด้านมาตรฐานการศึกษา และการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม โดยผู้บริหารส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อนวัตกรรม แล้วนำไปใช้ในการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของเมตตา ภัทราภรณ์ ไพบูลย์ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการศึกษาพบว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้งานวิจัยของ นิรัชกร ทองน้อย (2556) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษา แล้วพบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาก่อนการพัฒนาระบบโดยภาพรวม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก และนอกจากนี้งานวิจัยของ อัตพร อุระงาม (2560) ยังได้ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารงานวิชาการ มีสภาพปัจจุบันโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

สภาพที่พึงประสงค์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากสถานศึกษามีความประสงในการพัฒนาด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สถานศึกษามีโครงสร้างและสาระของหลักสูตรสอดคล้องกับสภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สังคมและโลก ด้านการจัดการเรียนการสอนประสงค์ให้ผู้บริหารมีการพัฒนาครูและผู้เรียนเพื่ออย่างต่อเนื่อง ความพึงประสงค์ด้านการนิเทศการศึกษา โดยสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายใน และภายนอกห้องเรียนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อยู่เสมอ ด้านการวัดผล ประเมินผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดการนิเทศภายในสถานศึกษาให้มีคุณภาพทั่วถึง ต่อเนื่อง และเป็น ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารตวรเน้นให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา มีความประสงค์ให้ผู้บริหารกำหนดให้มีการวิจัยที่เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของนักเรียน ครู และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในโดย ผู้บริหารควรมีการ

ติดตามการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาชาติ และ ด้านมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม พึงประสงค์ให้ผู้บริหารจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนางานด้านวิชาการ สอดคล้องกับงานวิจัยของขนิษฐา ชนะศรี (2559) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ซึ่งพบว่าสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต อยู่ในระดับมาก

2. ความต้องการจำเป็นแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ เนื่องจาก 1)ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการการวิจัยทางการศึกษา แล้วขยายผลต่อบุคลากรในสถานศึกษา 2) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารบริหารงานโดยการนำมาตรฐานการศึกษามาเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ผู้บริหารกำหนดให้ครูเข้ารับการอบรมเพิ่มพูนความรู้อยู่เสมอ เพื่อให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ 4) ด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษากำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นความแตกต่างรายบุคคล 5) ด้านการนิเทศการศึกษา สถานศึกษามีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ มีการติดตามเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ 6) ด้านมาตรฐานการศึกษาและการพัฒนาสื่อและนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดให้ครูทุกคนต้องผลิต และใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 7) ด้านการวัดผล ประเมินผล สถานศึกษากำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน และ 8) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย ทั้งครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของธีวรานนท์ ง่อนไธสง (2556) ได้ศึกษา ปัญหาและแนวทางแก้ไขการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 7 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรินท โคตรสมบัติ (2558) ที่ศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 และยังสอดคล้องกับแนวทางจากงานวิจัยของ วัชรินทร์ ปะนามะเก (2558) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 อีกด้วย

3. ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ทั้งหมด 8 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากการศึกษาในครั้งนี้เป็นแหล่งข้อมูลแก่หน่วยงานต้นสังกัดในการวางแผนหรือเป็นแนวทางสนับสนุนให้สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ดำเนินงานการบริหารวิชาการให้ครอบคลุมงานวิชาการทั้ง 17 ด้าน ตามกรอบแนวคิดในการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกระดับ สามารถนำไปปรับใช้ในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามความเหมาะสมของบริบท ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาและแสดงออกถึงการยอมรับสามารถปรับตนได้ตามสถานการณ์ให้มากขึ้น จึงควรมีการวิจัยเพื่อการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาให้นำไปสู่รูปธรรมที่ชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจต่อการการวิจัยทางการศึกษา แล้วขยายผลต่อบุคลากรในสถานศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์การและประเทศชาติต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ขนิษฐา ชนะศรี. (2559). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ทัสนี วงศ์ยืน. (2555). *การบริหารงานวิชาการ.* นนทบุรี :มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

นิรัชกร ทองน้อย. (2556). การพัฒนาระบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนประถมศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

_____.(2553). *หลักการวิจัยเบื้องต้น.* กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

พัชรินทร โคตรสมบัติ. (2558). *การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2.* บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสาคาม.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 7) กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

เมตตา ภัทราภรณ์ไพบูลย์. (2556). การศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

วัชรินทร์ ปะนามะเก. (2558). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1. (2563). *รายงานผลการดำเนินงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 1 ปี 2561.* ม. ป.ท. : ม.ป.พ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษากระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

อัตพร อุระงาม. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.